

Analiza trenutnog stanja, komentari i doprinos sprovođenju strukturnih reformi: ERP 2018-2020

PRIORITETNA OBLAST

POSLOVNI AMBIJENT I BORBA PROTIV SIVE EKONOMIJE

1. POBOLJŠANJE PRISTUPA FINANSIRANJU ZA MSPP

Na inicijativu NALED-a i na osnovu detaljne uporedno pravno-ekonomske analize u decembru 2017. godine usvojen je set poreskih zakona koji će omogućiti bolje poslovno okruženje, manje namete za početnike u poslovanju i bolje uslove za veće zapošljavanje. Uvođenje podsticaja za početnike u poslovanju ključna je novina i jedna od najvažnih mera Nacionalnog programa za suzbijanje sive ekonomije. Ona se odnosi na osobe koje su u prethodnih godinu dana završile srednju školu, fakultet, ili su, kao nezaposleni, duže od šest meseci na evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje.

Usvajanjem izmena Zakona o porezu na dohodak građana i Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje oni koji započinju sa obavljanjem sopstvene delatnosti dobiće dodatni podsticaj, jer će biti oslobođeni plaćanja poreza na zarade i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje u godini osnivanja preduzeća i u narednoj godini.

Prema rešenju koje je izradila radna grupa Ministarstva finansija, Poreske uprave i NALED-a, ta novina odnosi se na zaradu osnivača preduzetničke radnje i zarade do devet novozaposlenih osoba, koje takođe moraju da budu tek svršeni srednjoškolci, studenti ili osobe sa evidencije NSZ. Primena mere počinje u oktobru 2018. godine i važiće za preduzetnike u režimu isplate lične zarade.

Analiza poreskog i neporeskog opterećenja početnika u poslovanju, koju je realizovao NALED, pokazuje da uštede koje će po ovom osnovu ostvariti preduzetnici idu i do 250.000 dinara godišnje po osobi kod isplate minimalne zarade.

2. UVOĐENJE KORPORATIVNOG UPRAVLJENJA U JAVNA PREDUZEĆA

Ono na šta skrećemo pažnju, a tema je posredno povezana za ovaj deo je kontrola dodele Državne pomoći. NALED kao koordinator radne grupe za poglavlje 8 „ politika konkurencije“ Nacionalnog konventa o EU intenzivno prati ovu oblast. Kontrolom dodele državne pomoći (Kako javnim preduzećima tako i privatnom sektoru) obezbeđuje se da intervencija države ne naruši konkurenciju na tržištu. U tom smislu državna pomoć je definisana kao prednost u bilo kom obliku dodeljena na selektivnoj osnovi bilo kom privrednom društvu ili preduzetniku od strane države. Državna pomoć se može manifestovati u raznim oblicima, jasno vidljivim, kao što su: subvencije, garancije, poreske olakšice, ali i u manje vidljivim oblicima intervencije: konvertovanje duga u akcijski kapital, kupoprodaja nepokretnosti države po nižoj/većoj ceni od tržišne, itd. Cilj kontrole državne pomoći je da obezbedi svim učesnicima na tržištu jednake uslove poslovanja gde bi ona privredna društva koja su konkurentna opstajala i stvarala profit, kao i da intervencije države ne utiču na tržište.

Imajući u vidu trenutno stanje, pregovori za poglavlje 8 „politike konkurencije“ zavise isključivo od napretka u delu koji se tiču državne pomoći i biće otpočeti tek kada se ispune sledeća merila:

- 1. Srbija treba da dopuni i izmeni svoje zakonodavstvo o dodeli državne pomoći u cilju ispunjenja svojih obaveza iz SSP-a.*
- 2. Srbija treba da obezbedi da organ nadležan za kontrolu državne pomoći operativno nezavisan i da ima potrebna ovlašćenja i resurse za potpunu i ispravnu primenu pravila o dodeli državne pomoći.*
- 3. Srbija treba da upotpuni postojeći spisak mera državne pomoći u smislu člana 73. Stav 6. SSP-a i utvrdi akcioni plan, koji će prihvatiti Komisija, sa jasnim vremenskim planom usklađivanja svih preostalih postojećih mera šema državne pomoći odnosno ekvivalentnih mera za koje je utvrđeno da nisu kompatibilne sa obavezama koje proističu iz SSP-a.*
- 4. Srbija treba uskladi postojeće šeme fiskalne pomoći, tj. Zakon o porezu na dobit pravnih lica, Zakon o porezu na dohodak građana i Zakon o slobodnim zonama sa tekovinama EU u oblasti kontrole državne pomoći.*
- 5. Srbija treba da obezbedi usklađenost pomoći dodeljene Železari Smederevo sa svim uslovima propisanim u protokolu 5 us SSP o državnoj pomoći industriji čelika.*
- 6. Srbija treba da ispuni svoju obavezu iz člana 73. Stav 5. SSP-a i protokola 5 uz SSP i Komisiji dostavi celovitu informaciju o pojedinačnim slučajevima pružanja državne pomoći kako bi Komisija mogla oceniti i pratiti usklađenost tih mera pomoći sa obavezama Srbije iz SSP-a.*

Sa tim u vezi apelujemo da se sa pripremom novog Zakona o zaštiti konkurencije, paralelno pokrenu aktivnosti za ispunjavanje merila vezanih za državnu pomoć navedenih u dokumentu „Rezultat sktininga“ za poglavlje 8 „Politika konkurencije“.

3. POJEDNOSTAVLJENJE POSTUPAKA I USLOVA ZA POSLOVANJE

- **Registar administrativnih procedura**

U dogovoru sa RSJP-om, NALED je odlučio da uzme aktivnu ulogu i uradi optimizaciju za 5 administrativnih procedura iz oblasti poljoprivrede i zdravstva.

Nakon konsultacija sa privredom i resornim ministarstvima odabrali smo sledećih 5 procedura:

1. Set procedura vezanih za registar poljoprivrednih gazdinstava (registracija, upis u registar, obnova registracije, promena podataka, brisanje registracije itd...)
2. Set procedura vezanih za upis objekata u poslovanju hranom u centralni registar objekata
3. Set procedura vezanih za stavljanje leka na listu lekova
4. Zahtev za formiranje cene lekova na veliko
5. Sertifikat o izvršenoj kontroli kvaliteta leka

- **Ostale bitne reforme koje je neophodno uključiti:**

U delu pojednostavljenja postupaka smatramo da je neophodno:

- Nastaviti dalju reformu sistema paušalnog oporezivanja
- Skratiti rokove za povraćaj PDV-a,
- Uspostaviti elektronske evidencije svih pojedinačnih plaćanja ka državi, kako bi se ukinula praksa dostavljanja dokaza o uplati u papiru i sprečile dalje zloupotrebe sa uplatnicama.

- Usvojiti sistemsko rešenje u okviru Ministarstva finansija kako bi se obezbedili uslovi za uspostavljanje elektronskog i javno dostupnog Registra neporeskih nameta (tako što bi se izmenama Zakona o budžetu i usvajanjem Zakona o naknadama za korišćenje javnih dobara propisalo da je uslov za naplatu konkretne nominalne takse za javnu uslugu, kako na republičkom, tako i na loklnom nivou, registracija te takse, odnosno naknade u Registar. Tom prilikom bi se kontrolisalo da je taksa uvedena, odnosno odmerena u skladu sa zakonom) Potrebno je intenzivirati rad na usvajanju Zakona o naknadama za korišćenje javnih dobara. Ustanoviti jasne definicije naknada, taksi, zakupa, licenci, dozvola i dr. kako bi se osigurala dosledna primena Zakona o budžetskom sistemu i u potpunosti obuhvatile sve naknade budućim Zakonom o naknadama.
- Dopuniti Pravilnik o metodologiji i načinu utvrđivanja troškova pružanja javne usluge tako da se propiše precizna metodologija za utvrđivanje visine taksi i naknada koje za svoje usluge naplaćuju pružaoци javnih usluga, tako da ta metodologija bude primenjiva na sve pružaoce javnih usluga i da se precizno propiše koji troškovi mogu učestvovati u formiranju cene javne usluge, kao i jasnu metodologiju kako se ti troškovi raspoređuju na pojedinačne usluge, imajući u vidu njihovu vrstu i složenost. Obezbediti mehanizam za proveru usklađenosti sa Pravilnikom taksi i naknada koje za svoje usluge naplaćuju pružaoци javnih usluga.

4. UNAPREĐENJE DELOTVORNOSTI INSPEKCIJSKOG NADZORA - E - INSPEKCIJE

U delu inspekcijiskog nadzora (mere 1.1 i 1.2 AP za suzbijanje sive ekonomije) potrebno je 83 propisa usaglasiti sa ZOIN. Jako je važno napomenuti da je planirano da se uradi analiza kapaciteta inspekcija i da je potrebno odvojiti prostor (novac za ljude, opremu i softver i hardver i obuke) u 2018/19. NALED je pripremio vodič sa pravima i obavezama za privredu u vezi sa Inspekcijiskim nadzorom.

Sa softverom E- Inspektor smo na početku, finalni rok je maj 2019.

E-Inspektor je elektronska platforma za planiranje i upravljanje inspekcijiskim nadzorom. Povećanje efikasnosti i kvaliteta rada inspekcijiskih službi osnovna je namena ovog sistema, koji je u potpunosti razvijen u skladu sa direktivama i propisima EU i prilagođen domaćem zakonodavnom sistemu.

Sistem će u velikoj meri pomoći u radu inspekcija, jer u potpunosti podržava sve njihove poslovne procese, kao što su: planiranje nadzora, upravljanje rizikom, vođenje registra predmeta i subjekata nadzora, priprema inspektora za nadzor, rad na terenu (sastavljanje zapisnika, donošenje odluka, prekršajni nalogi), upravljanje dokumentima (DMS), evidentiranje stanja i dijagnostika pomoću kontrolnih lista, automatska veza sa pisarnicom, digitalna arhiva, evidencije žalbi i praćenje izvršenja mere, analize podataka i izveštavanje.

Koristi od implementacije ovakvog softvera su velike - postići će se standardizacija rada inspektora i inspekcijiskih službi kroz uspostavljanje sledećih koraka:

- *Baza standardizovanih obrazaca inspekcijiskih dokumenata*
- *Sistem za upravljanje dokumentima*
- *Odlučivanje uz pomoć baze znanja i ekspertnog sistema*
- *Povećanje kvaliteta rada inspekcije pomoću baze znanja*

- Planiranje i upravljanje rizicima
- Praćenje rada inspeksijske službe u realnom vremenu
- Povećanje efikasnosti kroz standardizaciju
- Organizovano prikupljanje znanja, pamćenje i učenje
- Ubrzavanje procesa
- Povećanje preventivne i korektivne funkcije države
- Povećanje kvaliteta rada državne uprave
- Korigovanje propisa (povratna sprega)
- Povećanje zadovoljstva građana i privrede
- Unapređenje sistema rada inspektora kroz povećanje urednosti i sistematičnosti inspektora, praćenje sopstvene efikasnosti pomoću sistema i podršku ličnom organizovanju

Ugovor o izradi E-Inspektora potpisan 02.11.2017. (ENETEL Solutions doo Beograd i S&T Serbia d.o.o. Beograd)Uvodni sastanak održan 10.11.2017 - dogovoreno formiranje Posebne radne grupe za realizaciju projekta e-Inspektor koju čine Tim za upravljanje projektom, Tim za implementaciju projekta i 9 radnih grupa (radne grupe čine predstavnici svih 40 inspekcija)

Projekat po fazama treba da bude završen u roku od 18 meseci:

- prva tri meseca se radi analiza situacije,
- od 3. do 9. meseca projekta sledi faza razvoja softvera,
- u 10. i 11. mesecu se radi pilot projekat sa 5 odabranih inspekcija (Sanitarna, Inspekcija rada, Tržišna, Granična veterinarska i Upravni inspektorat), nakon čega se sledeća dva meseca vrši obuka trenera,
- od 14. do 18. meseca, odnosno do završetka projekta, slede faze produkcije i primopredaje softvera, sa potrebnim obukama korisnika

ФАЗЕ ПРОЈЕКТА	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
АНАЛИЗА	■	■	■															
РАЗВОЈ			■	■	■	■	■	■	■									
ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА (ПИЛОТ)										■	■							
ОБУКА ТРЕНЕРА												■	■					
ПРОДУКЦИЈА														■	■	■		
ПРИМОПРЕДАЈА СА ОБУКОМ																	■	■

- **Najveći izazovi u ovom projektu su:**

- realizacija softvera na način da on bude funkcionalan svim inspekcijama, sa svim njihovim specifičnostima u radu
- mogućnost izvlačenja podataka iz postojećih softvera inspekcija i njihove implementacije u bazu softvera e-Inspektor (inspekcije koje već imaju svoje softvere nisu u obavezi da pređu na e-Inspektor, ali bi trebalo da omoguće izvlačenje podataka iz svoje baze u bazu softvera e-Inspektor)
- implementacija specifičnih zahteva pojedinih inspekcija

Posebna radna grupa za realizaciju projekta e-Inspektor pratiće izradu i implementaciju samog softvera, a čine je predstavnici: *Kabineta predsednika Vlade, iz Jedinice za implementaciju strateških projekata, Kancelarije za informacione tehnologije i elektronsku upravu, NALED-a, svih 40 inspekcija koje će primenjivati softver, Jedinice za podršku Koordinacionoj komisiji za inspeksijski nadzor i softverskih kuća ENETEL Solutions doo Beograd i S&T Serbia d.o.o. Beograd*

5. UNAPREĐENJE GEOPROSTORNOG SEKTORA KAO PODRŠKA INVESTICIONOM ODLUČIVANJE – REFORMA KATASTRA

Kao član radne grupe za Zakon o postupku upisa u katastar nepokretnosti i vodova predstavljamo **ključne novine koje donosi ovaj zakon:**

- Elektronsko podnošenje zahteva za upis u katastar nepokretnosti;
- Uvođenje načela oficijelnosti koje podrazumeva da se postupak upisa u katastar pokreće po službenoj dužnosti, dostavljenjem Republičkom geodetskom zavodu (RGZ) putem e-šaltera isprave podobne za upis od strane:
 - Sudova, na osnovu izvršne presude u roku od 72 časa od 1.11.2018.;
 - Javnih beležnika, na osnovu isprave koje su overili, sastavili ili potvrdili u roku od 24 časa od 1.5.2018.;
 - Javnih izvršitelja, na osnovu izvršne odluke iz svoje nadležnosti koje predstavljaju podoban osnov za upis u katastar u skladu sa Zakonom o izvršenju i obezbeđenju 1.11.2018.;
 - Drugih državnih organa, na osnovu izvršne odluke iz svoje nadležnosti u skladu sa zakonom poverenim javnim ovlašćenjima u roku od 24 časa od 1.11.2018.;
- Uvođenje načela formalnosti koje podrazumeva da RGZ ne vrši proveru zakonitosti odlučujući o upisu u katastar na osnovu javne isprave koja konstatuje da je osnov za upis u katastar
- Mogućnost strankama da podnesu zahtev za upis u katastar nepokretnosti preko e-šaltera od 1.5.2018., a do 31.12.2019. i pismenim putem. Ukoliko se podnese isprava za upis objekta po službenoj dužnosti i putem e-šaltera od strana samog građanina, predmeti se spajaju;
- Elektronska razmena podataka između RGZ-a i PURS-a koja omogućava obračun poreza na imovinu po službenoj dužnosti, bez obaveze za stranku da podnosi zahtev;
- Omogućavanje upisa predbeležbe na osnovu isprave koja ne ispunjava uslove za konačan upis stvarnih prava kao i predbeležba na objekte u izgradnji;
- Upis zabeležbe u katastar nepokretnosti koji je transparentan i vidljiv na izvodu iz katastra nepokretnosti;
- Dostava odluka RGZ-a elektronskim putem, uz mogućnost dostave pismenim putem na zahtev stranke.
- Javna dostupnost bez naknade osnovnih podataka katastra nepokretnosti preko internet stranice Geodetsko katastarskog informacionog sistema (GKIS-a);
- Omogućavanje javnim beležnicima, geodetskim organizacijama i advokatima da izdaju izvode iz lista nepokretnosti, voda i predbeležbe od 31.12.2020.

Izvršna kancelarija NALED-a

Koordinator RG za poglavlje 8 „Politika konkurencije“
Slobodan Krstović